

НДЦ "ДЕМОС"

У.Садова, В.Бідак, Л.Ковальчук, І.Бараняк

ДЕМОВІДТВОРЕННЯ І РИНОК СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ: ДО ПИТАНЬ ГЛЮТЕНОЗУМОВЛЕНОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ НАЦІЇ

(за результатами роботи науково-методичного семінару НДЦ «Демос»,
15 грудня 2017р.)

15 грудня 2017 р. у Науково-дослідному центрі соціальної й демографічної політики та управління «Демос» Національного університету «Львівська політехніка» відбувся черговий науково-методичний семінар на тему «Демовідтворення і ринок соціальних послуг: до питань глютенозумовленого оздоровлення нації», в роботі якого прийняли участь представники вузівської та академічної освіти і науки, студентська молодь, інші запрошені.

Роботу семінару розпочала його постійний промоутер та модератор д.е.н., професор НУ «Львівська політехніка» Уляна Садова. Зупинившись на підсумках діяльності НДЦ «Демос» у поточному році, вона звернула увагу присутніх на соціальних показниках щойно прийнятого в Україні державного бюджету, наголосила на гострій потребі перепису населення й моделювання демографічних процесів у регіонах, вказала на новітні фактори й особливості розвитку ринку соціальних послуг, накреслила вектори науково-просвітницької діяльності НДЦ НУ «ЛП» «ДЕМОС» на майбутнє. Цікаво і доречно прозвучала інформація про чайну історію Європи (15 грудня – Міжнародний день чаю), адже тема оздоровлення української нації, якій було присвячено семінар, тісно корелює з станом та культурою харчування населення.

Далі слово було передано колишній випускниці НУ «Львівська політехніка», представниці львівської наукової школи регіональних досліджень соціальної сфери Ковальчук Людмилі Василівні (ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України»). Виголошена доповідь на тему «Сучасна уява про проблему целиакії і методи її вирішення в Україні: економічний аспект» дала поживу не просто для численних запитань з боку учасників семінару, але стала предметом живої і плідної дискусії. Зокрема, доповідач повідомила, що у світі целиакія досить довгий час вважалась рідкісним захворюванням травної системи. Проте сьогодні, на фоні нездорового харчування, психоемоційних стресів, розростання споживчого ринку генномодифікованих продуктів, спеціалісти б'ють на сполох щодо зміни ситуації. Вражаючими є цифри ВООЗ, згідно яких динаміка захворюваності у світі є критично високою – якщо в 1990 році один хворий припадав на 1000 осіб, то в 2000 році – на 500 осіб, в 2009 році – на 300 осіб, в 2015 році – на сто осіб. Вказується й на геопросторовий фактор локалізації глютенкової ентеропатії (ГЕ) – країни Європи, північної Америки, Австралії.

Гнітючими є тенденції й в Україні, де спостерігається стрімке зростання частоти захворюваності. Нині на обліку у нашій державі стоїть декілька сотень осіб (проте спеціалісти Європейських держав стверджують, що на 1 виявлений випадок припадає від 7 до 10 невиявлених). Хворі на целиакію вимагають посиленої турботи з боку членів їх сімей і суспільства загалом, адже навіть малі дози глютену здатні активізувати серйозну алергію.

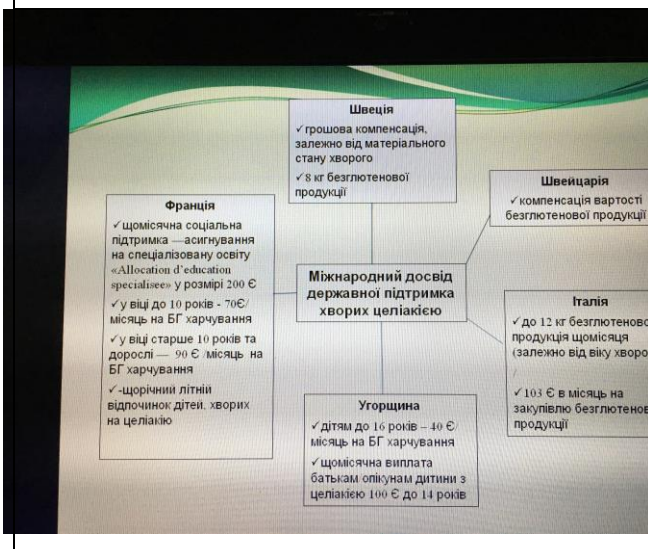
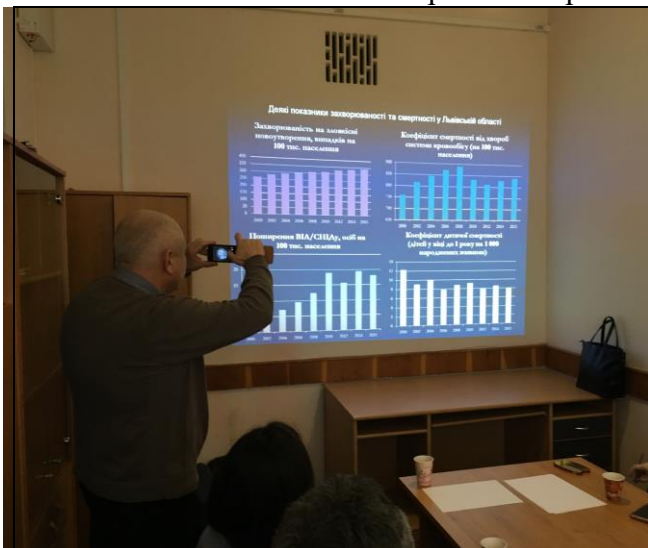
НАДЦ "ДЕМОС"

НДЦ "ДЕМОС"

У медичній літературі вказується, що целиакія - це автоімунне захворювання, яке виникає у людей різного віку, коли імунна система неадекватно реагує на присутність білка, що міститься в деяких сортах злакових рослин. Особлива небезпека хвороби полягає в наслідках для людини, до яких призводить її ігнорування. Єдиним способом захисту є позиттєве суворе дотримання безглютенової дієти з повним виключенням продуктів, які містять сліди глютену. Це означає, що особа не може вживати навіть хліба, який є звичним компонентом повсякденного раціону здорової людини. Порушення дієти веде до появи злоякісних пухлин органів травлення, захворювань щитовидної залози, аутоімунного гепатиту, цукрового діабету 1-го типу, безпліддя, ревматоїдного артриту, рецидивуючого перикардиту тощо. Целиакія має яскраві соціально-економічні виміри. Адже особливість хвороби створює незручності у повсякденному житті, а також обмежує доступ до окремих видів соціальних послуг та закладів соціальної інфраструктури. Зупинившись на результатах маркетингового аналізу ринку соціальних послуг для осіб з целиакією в Україні, доповідач визначила можливі шляхи вирішення проблем для даної категорії осіб.

НАДЦ "ДЕМОС"

Зокрема, Людмила Василівна вказала на наступні методи подолання їх інклюзії (зокрема, через мережу об'єктів соціальної інфраструктури): адаптацію вітчизняного законодавства до стандартів ВООЗ (CODEX STAN 118-1979 Об'єднаного комітету експертів ФАО/ВООЗ від 2008 р.) щодо складу та етикетування харчових продуктів, які містять глютен; введення адміністративної відповідальності (штрафні санкції для виробника) за недостовірне нанесення маркування на продукт, що містить глютен. Особливу увагу приділила проблемі забезпечення необхідних умов для стаціонарного перебування осіб з целиакією та глютенною непереносимістю у закладах охорони здоров'я, а також можливостям проходження строкової служби у ЗСУ шляхом коригування харчових нормативів. «На рівні територіальних громад, - наголосила доповідач, важливо забезпечити можливість вільного доступу осіб з целиакією до закладів дошкільної та загальної освіти».

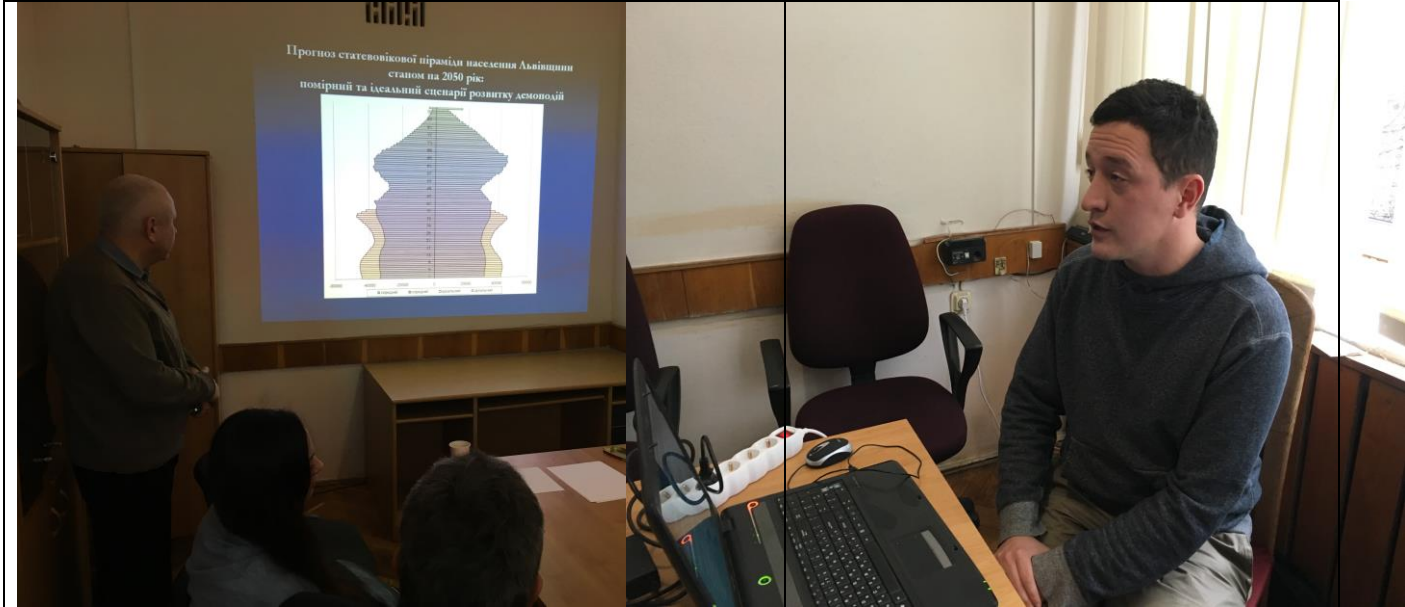
Доповідь викликала живий інтерес. У процесі її обговорення було висловлено думки щодо проблемних моментів, з якими стикаються особи з целиакією, говорилось про оптимальний розподіл суб'єктів соціальної сфери. Професор кафедри менеджменту організацій НУ «Львівської політехніки» д.е.н. Л.І. Гальків звернула увагу на роль аналізу можливих причини зростання чисельності захворювання та існуючих методик розрахунку економічних наслідків та втрат людського потенціалу. В результаті дискусії було вказано на доцільність проведення спеціального обстеження осіб з целиакією та глютенною непереносимістю у Львівській області, рекомендовано підготувати й подати у органи державної влади та місцевого самоврядування рекомендації щодо мінімізації негативних наслідків соціалізації такого населення та його інклюзію у всі сфери суспільного життя.

Органічним продовженням розгляду тематики впливу факторів здоров'я населення на стан та структуру демографічного становлення стала доповідь Бараняка Ігора Євгеновича на тему «Тенденції розвитку демопроектів як основа демографічного прогнозування» (аспірант ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України»). Доповідач окреслив основні складові моделі демографічного прогнозування, які використовуються для розрахунку прогнозованої кількості населення, виділив основні фактори-стабілізатори та де-стабілізатори ситуації. Особливу цікавість у присутність викликало представлення слайдів з прогнозом статевовікової піраміди населення Львівщини станом на 2050 рік, на яких доповідач обґрунтував фактори, які сприятимуть ідеальному та помірному сценарію розвитку демопопідій.

У процесі обговорення результатів аналізу та прогнозу соціально-демографічних процесів, факторів їх детермінації значну увагу було приділено проблемам, які блокують якість сучасного соціально-демографічного прогнозування: відсутності перепису населення, неповноті обліку інформації (нині в Україні існують значні розходження даних статистики, отриманих з різних джерел). Активну участь у роботі семінару взяли професор кафедри маркетингу і логістики, Інституту економіки і менеджменту, Національного університету «Львівська політехніка», д.е.н. Мних Ольга Богданівна, Заступник декана заочно-дистанційного навчання (екстернат), старший викладач кафедри експлуатації та ремонту автомобільної техніки Інституту інженерної механіки та транспорту НУ «Львівська політехніка» к.т.н. Коцюмбас Олег Йосифович, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Інституту адміністрування та післядипломної освіти, Національного університету «Львівська політехніка», к.е.н. Скорик Галина Іванівна, завідувач кафедри економіки та управління Львівського інституту банківської справи, д.е.н., проф.. Семів Любов Казимирівна, студенти. Завершився семінар розгорнутим обміном думками експертів.

НДЦ "ДЕМОС"

НДЦ "ДЕМОС"

